

1. UVOD

Sportaši se razlikuju od nesportaša u mnogim osobinama ličnosti (Geron i sur., 1986). Schurr i sur. (1977) jasno su pokazali da su sportaši koji sudjeluju u momčadskim i individualnim sportovima neovisniji, objektivniji i manje anksiozni od nesportaša. Nadalje, Cooper (1969) opisuje sportaše kao samouvjerenije, sposobnije i socijalno otvorenije od nesportaša.

U nekoliko novijih istraživanja napravljene su brojne usporedbe između rezultata sportaša i rezultata dobivenih na općoj populaciji u različitim testovima ličnosti i drugim psihološkim testovima (Cox, 2005).

Zadnjih godina učestalo se piše o problemu prekomjerne težine i pretilosti djece te o nepovoljnim utjecajima i posljedicama tog stanja na zdravlje i općenito život takve djece. Trend rasta pretilosti djece, posebno u prvim razredima osnovne škole, zabrinjavajući je (Strel i sur., 2007; Brettschneider i sur., 2007).

U uvjetima modernog života, sve je zanimljivije pitanje kakva je motivacija djece za vježbanjem i općenito za bavljenje sportom.

„Riječ *motivacija* latinskog je porijekla i izvodi se iz latinskog glagola *movere* što znači *kretati se*. Motivaciju u laičkom tumačenju povezujemo s idejom pokretačke snage koja nas navodi na određenu aktivnost. Činitelji koji potiču učenika na učenje doista su mnogobrojni. Primjerice, to mogu biti njegovi interesi i ciljevi koje želi učenjem ostvariti, iskustvo i prethodno postignuće u nekom području, ali i osobine onoga što uči, nagrade i kazne od strane učiteljice i roditelja kao i ponašanje vršnjaka“ (Vidović i sur., 2003).

Premda se prema Petzu (1992) pojedini teorijski pravci razilaze u shvaćanjima motivacije, danas se u psihologiji motivacija najčešće definira kao stanje u kojem smo *iznutra* pobuđeni nekim potrebama, porivima, željama ili motivima na određeno ponašanje usmjereno prema postizanju nekog cilja.

Kako je upravo motivacija ključni faktor za bavljenje nekom aktivnošću brojni su istraživači (Kunath, 1974) teoretski iznijeli što utječe na promjene u motivaciji kod sportaša.

Promjena motivacije ovisi o usporedbi osobnih postignuća sa postojećim rekordima, svojim najboljim izvedbama i rezultatima te sa postignućima drugih sportaša (Kunath, 1974). Valentini i sur. (1997) mjerili su motivaciju kod predškolske djece prije i nakon provedenog programa za razvoj nekih motoričkih vještina radi valorizacije dva različita pristupa. Rezultati su pokazali da je kod djece koja su radila u grupi usmjerenoj ka razvoju vještine dobiven veći pomak u tjelesnim kompetencijama i intrinzičnoj motivaciji nakon vježbanja za razliku od djece kontrolne grupe.

Vjerojatno je jedan od razloga zašto djeca vježbaju i tzv. *poticajno ozračje*. Pod tim pojmom podrazumijevaju se „uvjeti provedbe sportskih programa, učenja i vježbanja različitih sportova koji se u današnje vrijeme uglavnom realiziraju u kompetitivnim, za razliku od kooperativnih uvjeta “ (Marsh i Peart, 1998).

Posljednjih godina razvijeni su različiti upitnici koji mjere percepciju vještine i izvedbe ili poticajno ozračje u sportu. Jedan od prvih koji se koristio upravo za mjerenje poticajnog ozračja u sportu bio je *Perceived Motivational Climate In Sport Questionnaire- 1* (PMCSQ-1; upitnik za procjenu poticajnog ozračja u sportu). Upitnik su razvili Seifriz i sur. (1992) u istraživanju s košarkašima. Dokazali su da je poticajno ozračje među košarkašima u pozitivnoj vezi s uživanjem i uvjerenjem da trud vodi uspjehu. Nadalje, percepcija izvedbenog okruženja je povezana sa sposobnostima, odnosno vještinama koje vode uspjehu. Kavussanu i Roberts (1996) su koristeći PMCSQ-1 pokazali da je percepcija pozitivnog ozračja kod muške populacije u pozitivnom odnosu s užitkom, trudom i zapaženom kompetencijom, a u negativnom s tenzijom.

Ebbeck i Becker (1994) također izvještavaju da je percepcija visokog pozitivnog ozračja i niskog izvedbenog ozračja povezana s visokom usmjerenošću na zadatak.

2. CILJEVI RADA

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati povezanost bavljenja sportom i motivacijom za vježbanjem, odnosno utvrditi razlike u motivaciji za vježbanjem između djece sportaša i djece nesportaša. Također, cilj je bio naći razloge zašto se djeca sportaši bave sportom te što utječe na njih, a što na djecu nesportaše, nadalje trebalo je utvrditi razlike u poticajnom ozračju kojeg stvaraju učitelji odnosno treneri.

3. METODE RADA

3.1. Uzorak ispitanika

Istraživanje je provedeno na uzorku od 161 dječaka u dobi od 10 - 13 godina, no 6 upitnika je izuzeto iz analize zbog grešaka pri ispunjavanju pa je konačni uzorak činilo 155 ispitanika. Ispitanici su bili podijeljeni u dvije grupe i to u grupu sportaša (nogometaši) koja se aktivno i organizirano bavi sportom najmanje godinu dana (N=80) i grupu koja se s vježbanjem susreće samo na nastavi tjelesne i zdravstvene kulture u školi (N=75).

3.2. Uzorak varijabli

Uzorak varijabli činila su dva upitnika i to upitnik za procjenu tzv. poticajnog ozračja (PMCSQ-2; Newton i sur., 2000) koji se sastoji od 30 čestica, koje su grupirane u 6 podskala - *zajednički rad suigrača, važnost uloge u ekipi, trud i uspjeh, kažnjavanje pogrešaka, neravnopravnost sudionika odnosno vježbača te suparništvo unutar ekipe*, dok se upitnik motivacije za sudjelovanjem (PMI; Gil i sur., 1983) sastoji od 12 čestica i mjeri intrinzičnu motivaciju za vježbanje.

3.3. Način provođenja mjerenja i statistička obrada

Djeca sportaši su upitnike ispunjavala u malim grupama, u pauzama između utakmica na turniru, a djeca nesportaši na satu razrednika.

I djeca i roditelji pa i treneri odnosno učitelji, bili su unaprijed upoznati s načinom i svrhom provođenja mjerenja. Ispitivači su se držali odredbi *Etičkog kodeksa o provođenju istraživanja s djecom* (grupa autora, 2003). To, između ostalog, znači da su djeca upućena u svoja prava, da je poštovana anonimnost sudjelovanja, da su potpuno dobrovoljno sudjelovala; odnosno da su imala pravo na odustajanje u bilo kojem trenutku.

Djeca su na tvrdnje u upitniku odgovarala zaokružujući odgovore od 1 do 5 („uopće se ne slažem“ do „potpuno se slažem“).

Za oba upitnika izračunati su osnovni statistički pokazatelji, za upitnik motivacije za sudjelovanjem izračunate su modalne vrijednosti i njihove frekvencije, odnosno utvrđene su ocjene koje su djeca najčešće davala. Također je napravljen *Mann-Whitney U Test* (Baumgartner i Jackson, 1999; Thomas i Nelson, 2001) kojim su utvrđene razlike u motivaciji za vježbanjem između djece sportaša i djece nesportaša. Za podskale testa poticajnog ozračja u sportu i vježbanju izračunat je t-test (Petz, 1997) prema skalama koji pokazuje razlike u poticajnom ozračju u razredu na satu TZK i na treningu.

4. REZULTATI

Tablica 1 prikazuje modalne vrijednosti te njihove frekvencije za djecu sportaše i djecu nesportaše za upitnik motivacije prema vježbanju. Za sve čestice dobivena je modalna vrijednost 5 što predstavlja tvrdnju „*u potpunosti se slažem*“. Iz tablice 1 nadalje se vidi kako je djeci sportašima važna ekipa, vještine i kondicija, naime njih 85% slaže s tvrdnjom „*volim biti u ekipi*“ (N=68), „*želim naučiti nove vještine*“ 84% (N=67) i „*želim biti u dobroj kondiciji*“ 84% (N=67), a najmanje im je važno uzbuđenje, pa se tako samo njih 51% slaže s tvrdnjom „*volim uzbuđenje*“ (N=41).

Za razliku od djece sportaša, djeci nesportašima je zabava najvažnija, naime, sva djeca nesportaši u potpunosti se slažu s tvrdnjom „*volim se zabavljati*“ (100%, N=75), a najmanje se slažu s tvrdnjom „*volim vježbati*“ (71%, N=53).

Otprilike isti broj djece sportaša i djece nesportaša ima isti stav prema izazovima („*volim izazove*“), kod djece sportaša je to 75% (N=60), a kod djece nesportaša 83% (N=62). Isto tako za tvrdnju „*sviđa mi se timski duh*“ sportaši su odgovorili sa „*u potpunosti se slažem*“ sa 76% (N=61), a nesportaši sa 84% (N=61), dok je velika razlika u tvrdnji „*volim se nečime baviti*“, gdje se djeca sportaši u potpunosti slažu 76% (N=56), a djeca nesportaši 91% (N=68).

Tablica 1: Osnovni statistički pokazatelji za upitnik motivacije za sudjelovanjem (PMI)

PMI: sportaši (N = 80) ; nesportaši (N = 75)				
	Mod	Frekvencija	Mod	Frekvencija
	sportaši		nesportaši	
1. volim se zabavljati	5	58	5	75
2. volim uzbuđenje	5	41	5	58
3. volim izazove	5	60	5	62
4. želim naučiti nove vještine	5	67	5	56
5. volim akciju	5	59	5	70
6. volim biti u ekipi	5	68	5	68
7. sviđa mi se timski duh	5	61	5	63
8. želim popraviti svoje vještine i znanja	5	63	5	55
9. volim vježbati	5	51	5	53
10. sviđa mi se timski rad	5	61	5	65
11. volim se nečime baviti	5	56	5	68
12. želim biti u dobroj kondiciji	5	67	5	69

Da bi se utvrdila statistička značajnost razlika između skupina primijenjen je Mann-Whitney U test (tablica 2).

Između djece sportaša i djece nesportaša nađene su statistički značajne razlike u dvije čestice. Te čestice su „*volim se zabavljati*“ ($p=.03$) i „*volim uzbuđenje*“ ($p=.03$). U drugim česticama vidljive su razlike, no one nisu statistički značajne.

Tablica 2; Razlike u motivaciji za sudjelovanjem (PMI) između djece sportaša i nesportaša

Mann-Whitney U Test N sportaši = 80; N nesportaši = 75					
	Suma ranga sp	Suma ranga nsp	U	Z	p
1. volim se zabavljati	5823.00	7218.00	2583.00	-2.22	.03
2. volim uzbuđenje	5821.50	7219.50	2581.50	-2.23	.03
3. volim izazove	6459.50	6581.50	3219.50	-0.07	.95
4. želim naučiti nove vještine	6932.00	6109.00	2788.00	1.53	.13
5. volim akciju	6107.50	6933.50	2867.50	-1.26	.21
6. volim biti u ekipi	6539.00	6502.00	3181.00	0.20	.84
7. sviđa mi se timski duh	6423.50	6617.50	3183.50	-0.19	.85
8. želim popraviti vještine i znanja	6846.50	6194.50	2873.50	1.24	.22
9. volim vježbati	6602.00	6439.00	3118.00	0.41	.68
10. sviđa mi se timski rad	6396.50	6644.50	3156.50	-0.28	.78
11. volim se nečime baviti	6058.00	6983.00	2818.00	-1.43	.15
12. želim biti u dobroj kondiciji	6423.00	6618.00	3183.00	-0.19	.85

Razlike u poticajnom ozračju (PMCSQ-2) za bavljenje sportom između djece sportaša i djece nesportaša testirane su t - testom (tablica 3). Rezultati su prethodno sumirani prema česticama iz podskala: *zajednički rad suigrača, važnost uloge u ekipi, trud i uspjeh, kažnjavanje pogrešaka, neravnopravnost sudionika odnosno vježbača i suparništvo unutar ekipe/razreda*. Iz tablice je vidljivo da se djeca sportaši i nesportaši statistički značajno razlikuju u čak četiri od šest skala - *zajednički rad suigrača, važnost uloge u ekipi, trud i uspjeh te kažnjavanje pogrešaka*. Razlike su vidljive i u aritmetičkim sredinama skala *neravnopravnost sudionika odnosno vježbača i suparništvo unutar ekipe odnosno razreda*, ali one ipak nisu statistički značajne

Tablica 3: T-testovi upitnika za poticajno ozračje (PMCSQ-2) prema skalama

T- testovi					
N sportaši = 80; N nesportaši = 75					
	AS sp	AS nesp	t-vrijednost	df	p
Zajednički rad suigrača	17.75	14.14	6.57	153	.000
Važnost uloge u ekipi	22.92	18.37	8.82	153	.000
Trud i uspjeh	31.88	28.00	6.67	153	.000
Kažnjavanje pogrešaka	13.10	9.45	5.51	153	.000
Neravnopravnost sudionika odnosno vježbača	20.25	18.54	1.53	153	.125
Suparništvo unutar ekipe/razreda	11.47	10.69	1.91	153	.057

5. RASPRAVA

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati povezanost bavljenja sportom s motivacijom za vježbanjem, odnosno utvrditi razlike u motivaciji za vježbanjem između djece sportaša i djece nesportaša. Cilj je također bio naći povezanost između poticajnog ozračja i motivacije djece prema vježbanju.

U dobi od šest ili sedam godina, dijete zapaža neke svoje sposobnosti i uspoređuje ih u odnosu na sposobnosti druge djece. Ono razvija ego-orijentaciju, za razliku od orijentacije na zadatak. Nakon dobi od 11 ili 12 godina, dijete može pokazivati ego ili orijentaciju na zadatak, ovisno o situaciji (Cox, 2005).

„Istraživanja aktivnosti europske i sjevernoameričke školske djece i omladine pokazala su da se aktivnost školskog djeteta povećava do ranog adolescentnog perioda, kada se počinje smanjivati. Smanjivanje je u kasnoj adolescentnoj fazi posebno izražena, posebice u mladića koji su inače kroz čitav period rasta i razvoja aktivniji od djevojaka“ (Mišigoj - Duraković i sur., 1999).

Cox (2005) smatra da treneri i učitelji koji rade s dječacima i djevojčicama moraju paziti da iskustvo mladih sportaša bude pozitivno. Sportski program koji je napravljen za mlade treba staviti naglasak na razvoj doživljaja vlastite vrijednosti, samopouzdanja i neovisnosti, a pobjedu staviti na drugo mjesto po važnosti. Pobjeda ne smije biti važnija od potreba dječaka i djevojčica.

U rezultatima testova motivacije prema vježbanju i poticajnog ozračja u vježbanju jasno su vidljive razlike i u intrinzičnoj motivaciji i u poticajnom ozračju između djece sportaša i nesportaša. T- test je pokazao značajne razlike u motivaciji za bavljenje sportom između djece sportaša i djece nesportaša. U motivaciji prema vježbanju, najviše se vide razlike u podskalama *zajednički rad suigrača, važnost uloge u ekipi, trud i uspjeh te kažnjavanje pogrešaka*, koje su važnije djeci sportašima nego djeci nesportašima, dok su zanemarive razlike u podskalama *kažnjavanja pogrešaka i suparništva unutar ekipe/razreda*. Tako djeca sportaši najviše žele naučiti nove vještine s uvjerenjem da će ih to možda dovesti u višu ligu natjecanja, da će biti bolji od svojih suigrača, da će dobiti priznanje za uspjeh, dok to djeci nesportašima uopće nije značajno. Djecu sportaše sportu privlače natjecanje i igra te napredovanje, dok je to djeci nesportašima manje važno. Njih najviše motivira zabava što je djeci sportašima relativno nevažno.

Osim navedenog učenja novih znanja i vještina, djeca sportaši visoko vrednuju suradnju u ekipi što je važno jer pozitivno utječe na njihov socijalni razvoj, nadalje djeca sportaši cijene postizanje dobre kondicije dok djeca nesportaši naglašavaju zabavu i akciju.

Umjesto da učitelji i treneri kažnjavaju djecu zbog njihovih pogrešaka, trebali bi poticati napredak i razvoj vještina kroz igru i zabavu.

Prema nekim autorima (Havelka i Lazarević, 1981), sportaši u sportu razlikuju dvije vrste situacija: sportske treninge i sportska natjecanja. Za njih su to dva složena i krajnje značajna iskustva. Za osobe koje se ne bave sportom treninzi i natjecanja mogu biti krajnje nepotrebna i mukotrpna iskustva. Prema tome, kao što rezultati testa PMI pokazuju, djeci nesportašima bi na nastavi TZK trebalo pružiti zabavu i uživanje i na taj način ih privući aktivnijem bavljenju sportom. Dakle time bi i za njih sportski treninzi bili zanimljivi i bez natjecateljskog karaktera.

U ovom istraživanju također se pokazalo da djeca nesportaši ne vole učiti nove motoričke vještine. Zbog toga djeca koja nisu aktivna u sportu vjerojatno ne mogu razumjeti djecu sportaše kojima su treninzi i natjecanje radost i uživanje. Također se pokazuje da su djeci sportašima zabava i akcija manje bitne, jer se oni vjerojatno zabavljaju već samim time što rade ono što vole.

6. ZAKLJUČAK

Postoji usklađenost stavova sportskih i medicinskih znanosti kao i javnosti o važnosti bavljenja fizičkom aktivnošću i sportom i osnovnih načina u povećanju dugoročnog fizičkog i mentalnog zdravlja pojedinca. Povećanje fizičke aktivnosti usmjerene zdravlju kod djece i adolescenata vjerojatno je najintenzivnije proučavano pitanje u suvremenoj kineziologiji (Šerbetar i sur., 2007).

Djeca imaju različita razmišljanja i stavove što se tiče vježbanja, odnosno sporta, no poznato je da je dijete koje vježba ipak zadovoljnije i potencijalno zdravije.

Djeci sportašima važni su ekipa, vještine i kondicija, a najmanje ih motivira uzbuđenje, dok rezultati pokazuju da je djeci nesportašima najvažnija zabava, a najmanje im je važno vježbanje. Otprilike isti broj djece sportaša i djece nesportaša se ima isti stav prema izazovima i prema timskom radu, dok se ne slažu u stavovima prema tvrdnji da se vole nečime baviti samo radi bavljenja.

Kako bi ih privukli aktivnijem bavljenju sportom, djeci nesportašima trebalo bi pružiti zabavu i uživanje na satu TZK. Time bi bavljenje sportom i treninzi bez natjecateljskog karaktera bili zanimljiviji i njima.

Redovito vježbanje se odražava na zdravlje i kvalitetu življenja, budući da se time razvija navika bavljenja tjelesnim vježbanjem i aktivni stil života (Jurinić-Matoš, 1999).

Obzirom na navedeno, lako bi se mogli složiti sa Duda (1996) koja kaže da je djeci potrebno pružiti iskustvo uživanja u sportu, koje je moguće ostvariti radom usmjerenim ka razvoju vještine.

7. ZAHVALE

Prvenstveno se zahvaljujemo našem mentoru, mr. sc. Ivanu Šerbetaru koji nam je svojim korisnim savjetima u teorijskom i praktičnom dijelu ovog rada; kao i odabiru važnih detalja, svojom voljom, znanjem i sposobnošću te izborom literature, nesebično pomagao i bio nam uvijek na raspolaganju.

Zahvaljujemo ravnatelju OŠ Švarča, Karlovac - Marijanu Frankoviću i ravnateljici OŠ Grabrik, Karlovac - Andreji Navijalić, te učiteljima i stručnim suradnicima iz ovih škola što su omogućili da se ovo istraživanje provede u prostorima njihovih škola.

Također zahvaljujemo nogometnom klubu „Hajduk“, treneru Darku Kelemenu i svim roditeljima i trenerima koji su nam omogućili da na sportskom natjecanju provedemo drugi dio istraživanja.

Zahvaljujemo roditeljima i prijateljima koji su nas strpljivo podupirali i poticali te bez čijeg razumijevanja ne bi bili u mogućnosti napraviti ovaj rad, ipak najviše zahvaljujemo svoj djeci koja su sudjelovala u istraživanju, jer bez njih ne bi bili u mogućnosti napraviti istraživanje na kojem se temelji ovaj rad.

8. POPIS LITERATURE

1. Barber H., Sukhi H., White S.A. (1999). The influence of parent - coaches on participant motivation and competitive anxiety in youth sport participants, *Journal of Sport Behaviour*, v 22, i 2, p. 162 (1)
2. Baumgartner, T.A., Jackson, A.S. (1999). Measurement for evaluation in physical education and exercise science, McGraw-Hill, New York
3. Cooper, L. (1969). Athletics, activity and personality: A review of the literature, *Journal of Sport Behaviour*, 40, 1, p. 17-22
4. Cox, R.H. (2005). Psihologija sporta, koncepti i primjene. Jastrebarsko, Naklada Slap
5. Duda, J.L. (1996). Maximizing motivation in sport and physical education among children and adolescents: the case for greater task involvement, *Quest* v48 n3 p. 290-302
6. Ebbeck, V., Becker, S.L. (1994). Psychological predictors of goal orientations in youth soccer, *Research Quarterly for Exercise and Sport* 65, p. 355–362
7. Etički kodeks istraživanja s djecom (2003). Grupa za etička pitanja: Ajduković, M., Bezinović, P., Grgurić, J., Hrabar, D., Kolesarić, V., Ljubešić, M., Maleš, D., Vizek Vidović, V., Žižak, A., Napredak, 144 (4), str. 529-537
8. Geron, D., Furst, P. i Rotstein, P. (1986). Personality of athletes participating in various sports, *International journal of sport psychology*. 17.3, no. June: 120-135
9. Gil, D.L., Gross, J. i Huddleston, S. (1983). Participation motivation in youth sports. *International Journal of Sport Psychology*, 14, p. 1-14
10. Havelka, N. I Lazarević Lj. (1981). Sport i ličnost, Beograd, Igro „Sportska knjiga“
11. Jurinić-Matoš, R. (1999). Promjene u intrinzičnoj motivaciji kod djevojčica i dječaka pod utjecajem vježbanja, U: E. Hofman (ur.), IV. Konferencija o sportu, Zbornik radova, Rovinj, str. 314 – 319 Zagreb, Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu.
12. Kunath, P. (1974). Changes in performance motivation related to social conditions, *International Journal of Sports Psychology*, v 5, n 1.
13. Kavussanu, M. i Roberts, G.C. (1996). Motivation in physical activity contexts: The relationship of perceived motivational climate to intrinsic motivation and self-efficacy. *Journal of sports & exercise psychology*, 18 (3) p. 264-280

14. Marsh, H.W. i Peart, N.D. (1998). Competitive and cooperative physical fitness training programs for girls: effects on physical fitness and multidimensional self-concepts, *Journal of sport & exercise psychology*, v 10, p. 390 - 407
15. Mišigoj-Duraković, M., Medved, R. i Duraković Z. (1999). Utjecaj tjelesnog vježbanja i športa na rast, sazrijevanje i zdravstvene navike u mladenačkoj dobi, U: E. Hofman (ur.), IV. Konferencija o sportu, Zbornik radova, Rovinj, str. 88 – 93. Zagreb, Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu.
16. Newton, M., Duda, J.L. i Yin, Z. (2000). Examination of the psychometrics properties of the perceived motivational climate in sport questionnaire-2 in a sample of female athletes. *Journal of Sport Sciences*, 18, p. 275-290
17. Petz, B. (1992). (ur.). Psihologijski rječnik. Zagreb: Prosvjeta
18. Petz, B. (2007). Osnovne statističke metode za nematematičare, VI. Izdanje, Jastrebarsko, Naklada Slap
19. Schurr, K.T., Ashley, M.A. i Joy, K.L. (1977). A multivariate analysis of male athlete characteristics: Sport type and success, *Multivariate Experimental Clinical Research* 3: 53 ~ 68
20. Seifriz, J.J., Duda, J.L. i Chi, L. (1992). The relationship of perceived motivational climate to intrinsic motivation and beliefs about success in basketball, *Journal of sport & exercise psychology*, v 14, p. 375 – 391.
21. Šerbetar, I., Prskalo, I. i Ozimec, M. (2007). Some fitness indicators of preschool children and their relations with body mass indeks, U: I. Prskalo (ur.), J. Strel (ur.) i V. Findak (ur.), 1.Međunarodna konferencija o naprednim i sustavnim istraživanjima, Zbornik radova, Zadar, str. 126 – 129. Zagreb, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
22. Thomas, J.R., Nelson, J.K. (2001). Research methods in physical activity, Human Kinetics,
23. Valentini, N.C. i sur. (1997). The influence of two motivational climate motor skill interventions on the perceived competence and intrinsic motivation of kindergarten children demonstrating developmental delay; *Journal of sport & exercise psychology*, s 60.
24. Vidović V.V., Vlahović-Štetić, V., Rijavec, M., Miljković, D. (2003). Psihologija obrazovanja, Zagreb, IEP-VERN`

9. SAŽETAK

AUTORI: Vedran Kelemen, Sanja Kolaković

NASLOV RADA: Zašto djeca ne vježbaju - razlike u motivaciji prema vježbanju i poticajnom ozračju kod vježbanja između djece sportaša i djece nesportaša

Ovo istraživanje bavi se razlikama u motivaciji prema vježbanju i poticajnom ozračju u tjelesnim aktivnostima i sportu između djece sportaša i djece nesportaša koji vježbaju samo u školi na satu TZK.

Ukupno 155 djece ispunilo je upitnike motivacije prema vježbanju (PMI) i poticajnog ozračja u sportu i vježbanju (PMCSQ). Upitnici su obrađivani pomoću Mann-Whitney U testa i standardnog t-testa za nezavisne uzorke. Osnovna statistička analiza pokazala je da djeca sportaši više cijene timski rad i uključenost, usvajanje i ovladavanje vještinama te tjelesnu kondiciju, dok su djeci nesportašima važniji zabava i akcija. Mann-Whitney U test pokazao je statistički značajne razlike u sljedećim karakteristikama.

T-testom za nezavisne uzorke ispitane su razlike između dvije grupe u poticajnom ozračju (PMCSQ-2). U četiri od šest podskala vidljive su značajne statističke razlike ($p < 0.01$) u podskalama zajednički rad suigrača, važnost uloge u ekipi, trud i uspjeh i kažnjavanje pogrešaka.

Treneri i učitelji trebali bi omogućiti djeci aktivnosti koje su zabavne i u kojima bi uživala i istodobno ih poticati na češće sudjelovanje u tjelesnim aktivnostima. Treninzi bi također trebali biti manje natjecateljski kako bi djeci obogatili osjećaj zabave i sposobnosti.

KLJUČNE RIJEČI: djeca, vježbanje, motivacija prema vježbanju, poticajno ozračje

10. SUMMARY

AUTHORS: Vedran Kelemen, Sanja Kolaković

TITLE: Why Children Don't Exercise – Differences In Participation Motivation and Motivational Climate Between Sport Involved and Sport Non-Involved Children

This study examined whether participation motives and motivational climate in physical activities and sport differ between children which regularly participate in sports activities and children which exercise only in school PE.

A total of 155 children completed Participation Motivation Inventory and Perceived Motivational Climate Sport Questionnaire. Questionnaires were analyzed using Mann-Whitney U test and regular t-test for independent samples. Descriptive analysis showed that sport involved children rated higher teamwork and affiliation, skill acquisition and mastery, physical fitness whereas sport non-involved group preferred fun and action. Mann-Whitney U test revealed statistical significant differences in later two characteristics.

T-test for independent samples examined differences between two groups in motivational climate PMCSQ-2. On 4 of 6 subscales children differed significantly ($p < 0.01$) – in cooperative learning, important role, effort/improvement, punishment for mistakes.

Coaches and teachers should provide the children with activities which are enjoyable and fun and which encourage the children to increase physical activity participation. Sports workouts should also be less competitive to enhance children feelings of competence and joy.

KEYWORDS: children, exercise, participation motivation, motivational climate

11. ŽIVOTOPISI

Sanja Kolaković rođena je 29.6.1987. u Karlovcu. Završila je Opću gimnaziju u Karlovcu. Studentica je treće godine na Učiteljskom fakultetu - Podružnica u Petrinji, s prosjekom ocjena 4,5. Aktivno govori i služi se engleskim jezikom, a razumije i njemački jezik. U slobodno vrijeme bavi se pjevanjem i slikanjem.

Vedran Kelemen rođen je 15.5.1987. u Pakracu, gdje je završio i Opću gimnaziju. Student je treće godine na Učiteljskom fakultetu - Podružnica u Petrinji, s prosjekom ocjena 4,4. Razumije i koristi se engleskim, njemačkim i talijanskim jezikom. Predstavnik je studenata u Studentskom zboru Učiteljskog fakulteta te u Fakultetskom vijeću. Nogometni je trener s c-licencom, a uz treniranje u slobodno vrijeme bavi se i glazbom.